

รายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต (รอบที่ 1)

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)

คำนำ

สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) ได้ให้ความสำคัญกับการป้องกันการทุจริตเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งกระบวนการในการทำงานในการป้องกันทุจริตจะทำงานผ่านคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง คณะอนุกรรมการบริหารความเสี่ยง และคณะกรรมการสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ ซึ่งการบริหารความเสี่ยงจะทำการประเมินโดยใช้หลักของ COSO ERM ปี ๒๐๑๗ ซึ่งมีทั้งหมด ๕ องค์ประกอบ ในการบริหารจัดการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล และทันต่อสถานการณ์ ซึ่งการประเมินความเสี่ยงจะดำเนินการทั้งหมด ๔ ด้าน คือ ความเสี่ยงด้านยุทธศาสตร์ (Strategic Risk) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน (Operational Risk) ความเสี่ยงด้านงบประมาณ การเงินและการเบิกจ่าย (Financial risk) และความเสี่ยงด้านกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ (Compliance Risk)

การบริหารความเสี่ยงการทุจริตของสถาบันฯ จะมีกระบวนการในการบริหารการจัดการความเสี่ยง โดยเริ่มจากการวิเคราะห์ความเสี่ยงในระดับสำนัก/ส่วนงาน เพื่อให้เห็นถึงภาพรวมความเสี่ยงทั้งหมดขององค์กรแล้วจึงนำไปสู่การวิเคราะห์ความเสี่ยงในภาพรวมเพื่อตรวจสอบความซ้ำซ้อน จัดทำแผนบริหารความเสี่ยง แล้วจึงนำไปสู่กระบวนการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง ซึ่งจะมีการกำกับติดตามผลการดำเนินงานในทุกไตรมาส สำหรับความเสี่ยงที่มีระดับปานกลาง หรือระดับสูง สำหรับความเสี่ยงที่มีระดับสูงมาก หรือความเสี่ยงที่ได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงแล้วว่าควรให้มีการติดตามในทุกเดือน จะดำเนินการกำกับติดตามอย่างใกล้ชิดและต้องรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงในทุกเดือนตามที่กำหนดไว้ และนำผลการบริหารจัดการรายงานต่อคณะอนุกรรมการบริหารความเสี่ยง และคณะกรรมการสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ ต่อไป

สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)

สารบัญ

๑. กรอบการบริหารจัดการความเสี่ยง.....	๓
๒. แนวคิดการบริหารจัดการความเสี่ยง	๔
๓. การบริหารความเสี่ยงทุจริต.....	๕
๔. การประเมินระดับความเสี่ยง.....	๖
๕. เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงทุจริต.....	๗
๖. การแบ่งประเภทความเสี่ยง.....	๗
๗. การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริตของสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)	๘

รายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต (รอบที่ ๑) ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ ของสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสภาพเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี รวมถึงความคาดหวังของประชาชน หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานต้องเผชิญกับความเสี่ยงทั้งปัจจัยภายในและภายนอก ผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการบริหารจัดการความเสี่ยง ซึ่งหลักการบริหารจัดการความเสี่ยงระดับองค์กรถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญของผู้บริหารในการบริหารการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ดีจะช่วยหน่วยงานในการวางแผนและจัดการเหตุการณ์ด้านลบที่อาจเกิดขึ้นอันเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานรวมถึงช่วยหน่วยงานในการบริหารจัดการเพื่อสร้างหรือฉวยโอกาส หรือได้รับประโยชน์จากเหตุการณ์ด้านบวกที่อาจเกิดขึ้น ส่งผลให้หน่วยงานสามารถเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการให้บริการในหน่วยงานของรัฐเพื่อให้ประชาชนและประเทศชาติได้รับประโยชน์สูงสุดจากการบริหารจัดการความเสี่ยงภายใต้หลักธรรมาภิบาล

แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงของสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) เป็นกรอบแนวทางที่ช่วยให้สามารถนำหลักการบริหารจัดการความเสี่ยงไปปรับใช้เพื่อวางระบบการบริหารจัดการได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ การบริหารจัดการความเสี่ยงจะเน้นการบริหารจัดการในระดับส่วนงานไปจนถึงระดับองค์กร ซึ่งมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับขนาด โครงสร้าง และความสามารถในการรองรับความเสี่ยงของส่วนงาน แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยง ฉบับนี้อาจมีเนื้อหาบางส่วนเกี่ยวข้องกับการควบคุมภายใน เนื่องจากการควบคุมภายในถือเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการความเสี่ยงระดับองค์กร

๑. กรอบการบริหารจัดการความเสี่ยง

กรอบการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นพื้นฐานในการบริหารจัดการความเสี่ยงควรพิจารณานำกรอบการบริหารจัดการความเสี่ยงนี้ไปปรับใช้ในการวางระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงของแต่ละส่วนงาน เพื่อให้ได้รับประโยชน์สูงสุดจากการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างแท้จริง โดยส่วนงานแต่ละแห่งอาจมีศักยภาพที่แตกต่างกันในการนำกรอบการบริหารจัดการความเสี่ยงทั้งหมดไปปรับใช้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพร้อมของแต่ละส่วนงาน ดังนี้

- ๑.๑ การบริหารจัดการความเสี่ยงต้องดำเนินการแบบบูรณาการทั่วทั้งองค์กร
- ๑.๒ การบริหารจัดการความเสี่ยงต้องช่วยสนับสนุนกระบวนการตัดสินใจในทุกระดับขององค์กร
- ๑.๓ มีการกำหนดอำนาจ หน้าที่ รับผิดชอบในเรื่องของการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างชัดเจนและเหมาะสม ประกอบด้วย เจ้าของความเสี่ยง (Risk Owners) แต่ละส่วนงาน
- ๑.๔ การตระหนักถึงผู้มีส่วนได้เสีย
- ๑.๕ การใช้ข้อมูลสารสนเทศ
- ๑.๖ การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

๒. แนวคิดการบริหารจัดการความเสี่ยง

สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) ได้ดำเนินการบริหารความเสี่ยง (Risk Management) ตามกรอบแนวคิดของ COSO ERM ๒๐๑๗ (The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission, ๒๐๑๗) ได้ปรับปรุงกรอบแนวคิดใหม่ เป็น ๕ องค์ประกอบ เพื่อให้การบริหารจัดการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล และทันต่อสถานการณ์ ซึ่งภายใต้ ๕ องค์ประกอบนี้ประกอบไปด้วยหลักการ ๒๐ ประการ

(๑) การกำกับดูแลและวัฒนธรรมความเสี่ยงขององค์กร (Governance & Culture)

การกำกับดูแลและวัฒนธรรมองค์กรถือเป็นพื้นฐานขององค์ประกอบอื่น การกำหนดโครงสร้างการกำกับดูแลถือเป็นการกำหนดกรอบการดำเนินงานในการบริหารความเสี่ยงขององค์กร เพื่อให้เกิดการบริหารความเสี่ยงที่เป็นรูปธรรมบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีความชัดเจน และเกิดวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นแนวคิดและหลักการของการบริหารความเสี่ยงเมื่อต้องมีการวิเคราะห์และตัดสินใจ

(๒) การกำหนดกลยุทธ์และวัตถุประสงค์ทางธุรกิจขององค์กร (Strategy and Objective Setting) การบริหารความเสี่ยงจะบูรณาการเข้าไปกับแผนกลยุทธ์ขององค์กร และผนวกเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการกำหนดกลยุทธ์และเป้าหมายทางธุรกิจ การทำความเข้าใจสถานะแวดล้อมภายในขององค์กรซึ่งช่วยให้องค์กรสามารถระบุปัจจัยทั้งภายในและภายนอกองค์กรและความเสี่ยงที่จะตามมา องค์กรจึงต้องมีการกำหนดระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ควบคู่ไปกับการกำหนดกลยุทธ์ขององค์กร เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ทางธุรกิจเป็นเครื่องมือที่ช่วยนำกลยุทธ์ที่กำหนดไว้มาแปรเป็นกรอบในการดำเนินงาน การกำหนดแผนการดำเนินงานการจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรมต่าง ๆ ภายในองค์กร และการบริหารความเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง

(๓) ประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยง (Performance)

องค์กรจะต้องมีกระบวนการและประเมินความเสี่ยงซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความสามารถขององค์กรในการบรรลุกลยุทธ์และเป้าหมายทางธุรกิจที่ได้กำหนดไว้ในการจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงเหล่านี้ควรพิจารณาจากผลกระทบที่จะเกิดขึ้นควบคู่ไปกับระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ขององค์กรที่ได้กำหนดไว้ จากนั้นจึงเลือกมาตรการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสม และติดตามผลการดำเนินงานอย่างใกล้ชิด กระบวนการบริหารความเสี่ยงดังกล่าวจะช่วยให้องค์กรเห็นภาพความเสี่ยงรวมของความเสี่ยงที่องค์กรมีอยู่สำหรับการดำเนินการ เพื่อให้บรรลุกลยุทธ์และเป้าประสงค์ขององค์กร

(๔) การทบทวนและการปรับปรุงแก้ไข (Review & Revision)

การทบทวนความสามารถในการบริหารความเสี่ยง และผลการดำเนินงานขององค์กรเทียบกับเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ จะช่วยให้องค์กรสามารถประเมินขีดความสามารถในการบริหารความเสี่ยงที่มีในปัจจุบัน รวมถึงการปรับปรุงแก้ไขที่ควรดำเนินการเพื่อให้การบริหารความเสี่ยงเป็นเครื่องมือที่ช่วยสร้างคุณค่าให้กับองค์กรได้ในระยะยาว ทั้งในกรณีปกติและกรณีที่เกิดการเปลี่ยนแปลงซึ่งอาจส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญ

(๕) ข้อมูล การสื่อสาร และการรายงานผล (Information, Communication & Reporting)

การสื่อสารเพื่อให้ได้รับข้อมูลและสื่อสารข้อมูลที่มีอยู่ให้ทั่วถึงทั้งองค์กรเป็นกระบวนการที่ต้องเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและทำซ้ำจนเป็นกิจวัตร เพื่อให้ผู้บริหารสามารถนำข้อมูลที่ได้รับทั้งจากภายในภายนอกไปใช้ประกอบการบริหารความเสี่ยงขององค์กร นอกจากนี้องค์กรควรต้องมีการใช้ประโยชน์จากระบบสารสนเทศในการเก็บรวบรวมวิเคราะห์ สังเคราะห์และจัดการข้อมูลและสารสนเทศที่มีอยู่

นอกจากนี้ ยังได้ประยุกต์หลักการบริหารความเสี่ยงดังกล่าว ร่วมกับระบบมาตรฐาน ISO ๓๑๐๐๐: ๒๐๑๘ และระบบบริหารงานคุณภาพ ISO ๙๐๐๑:๒๐๑๕ (Risk and Opportunities) ครอบคลุมการจัดวางระบบบริหารความเสี่ยงของ สคช. ให้เป็นไปอย่างเหมาะสมตามมาตรฐานที่กำหนด ภายใต้กรอบนโยบายการบริหารความ

เสี่ยงที่มุ่งเน้นให้เกิด Risk Awareness Culture ด้วยการดำเนินการตามขั้นตอนการบริหารจัดการความเสี่ยงตั้งแต่การระบุปัจจัยเสี่ยง สาเหตุความเสี่ยงที่จะทำให้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ วิเคราะห์ความเสี่ยง และจัดระดับความเสี่ยง ตลอดจนจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง จากระดับส่วนงานผ่านคณะทำงานบริหารความเสี่ยง เสนอต่อคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง และเสนอคณะกรรมการให้ความเห็นชอบ วิธีป้องกัน และลดระดับความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ติดตามแผนการดำเนินงาน

๓. การบริหารความเสี่ยงทุจริต

ขั้นตอนที่ ๑ การกำหนดวัตถุประสงค์ในการบริหารความเสี่ยง

การกำหนดวัตถุประสงค์ในการบริหารความเสี่ยง เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญเปรียบเสมือนทิศทางและเป้าหมายในการบริหารความเสี่ยงของหน่วยงาน ซึ่งจะทำให้การบริหารความเสี่ยงมีความเชื่อมโยง ส่งเสริมสนับสนุนการบริหารยุทธศาสตร์ การบริหารงานประจำที่สำคัญขององค์กร และหน่วยงานให้ประสบความสำเร็จตามคาดหวัง โดยมีกิจกรรมหลักที่ต้องดำเนินการ ดังนี้

๑.๑ กำหนดวัตถุประสงค์ในการบริหารความเสี่ยงที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ และหรือสอดคล้องกับพันธกิจ ภารกิจ งานประจำที่สำคัญของหน่วยงาน

๑.๒ กำหนด ค่าเป้าหมายที่ สคช. ยอมรับได้ โดยอาจใช้วิธีการ/เทคนิค ได้แก่ การประชุมของฝ่ายบริหารคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงของหน่วยงาน เป็นต้น

ขั้นตอนที่ ๒ การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

เป็นการระบุความเสี่ยง / เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นทั้งหมด ที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ต้องการของหน่วยงาน ซึ่งอาจมีทั้งเหตุการณ์ที่เป็นโอกาส(กระทบเชิงบวก) และความเสี่ยง(กระทบเชิงลบ) ให้ระบุออกมา และแยกแยะให้ชัดเจน โดยพิจารณาถึงบริบทการเปลี่ยนแปลงทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ที่อาจทำให้เกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อวัตถุประสงค์และเป้าหมาย รวมถึงการทำความเข้าใจต่อเหตุการณ์ความเสี่ยงในด้านของปัจจัยเสี่ยง (Risk Factor) สาเหตุความเสี่ยง (Risk Cause) และด้านผลกระทบ ผลที่จะตามมา (Consequences) หากเหตุการณ์ความเสี่ยงเกิดขึ้น ซึ่งเป็นการทำความเข้าใจความเสี่ยงได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น

หมายเหตุ : ปัจจัยภายใน อาทิ การเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรม, นโยบายการบริหารและการจัดการ, ความรู้ / ความสามารถทักษะของบุคลากร, กระบวนการทำงาน, ข้อมูล / ระบบสารสนเทศ, เครื่องมืออุปกรณ์ เป็นต้น
ปัจจัยภายนอก อาทิ การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ / สังคม / การเมือง / กฎหมาย, คู่แข่ง, เทคโนโลยี, ภัยธรรมชาติ, สิ่งแวดล้อม, พฤติกรรมความเชื่อมั่นในภาพลักษณ์ เป็นต้น

๒.๑ ดำเนินการระบุ รายการความเสี่ยง หรือเหตุการณ์ที่สำคัญ ทั้งนี้หากมีรายการความเสี่ยงในกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกันจำนวนหลายรายการ ควรวิเคราะห์ความเชื่อมโยงและความต่อเนื่องระหว่างกัน ซึ่งจะทำให้สามารถคัดเลือกความเสี่ยงหลักขึ้นมาบริหารจัดการอย่างมุ่งเป้า (Focus) และมีประสิทธิภาพ รวมถึงทำให้สามารถบริหารจัดการครอบคลุมความเสี่ยงย่อยอื่น ๆ ได้อีกด้วยอาจใช้หลายวิธีการ/เทคนิคประกอบกัน ได้แก่ การสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูง / ผู้ทรงคุณวุฒิ(Interview), การสำรวจความกังวลใจของผู้ปฏิบัติงาน (Survey), การระบุความเสี่ยงที่เคยเกิดขึ้นในอดีต (Event Tracking), คลังฐานข้อมูลความเสี่ยง (Event Inventories), การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อระบุเหตุการณ์จากทุกฝ่าย (Workshop) เป็นต้น

๒.๒ วิเคราะห์ และคัดเลือก ปัจจัยเสี่ยง (Risk Factor) / สาเหตุเสี่ยง (Risk Cause) สำคัญ ที่จะทำให้เกิดความเสี่ยงในอนาคต จากการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยภายใน หรือปัจจัยภายนอก โดยแสดงความเชื่อมโยงอย่างเป็นเหตุเป็นผล และหากมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจจะทำให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

๒.๓ วิเคราะห์ผลกระทบ และผลที่จะตามมา (Consequences) หากเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงขึ้นใน อนาคตโดยอาจใช้วิธีการ/เทคนิค ได้แก่ แผนผัง Bow Tie, Root Cause Analysis (RCA) (Fishbone Diagram, Why Why Analysis, Tree Diagram) เป็นต้น

ขั้นตอนที่ ๓ การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

หลังจากที่เราได้ระบุ และทำความเข้าใจเหตุการณ์ความเสี่ยงแล้ว จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำการประเมิน ระดับความเสี่ยงในปัจจุบัน เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจบริหารจัดการความเสี่ยงได้อย่างเพียงพอ และเหมาะสม โดยมีกิจกรรมหลัก ดังนี้

๓.๑ ระบุ กิจกรรมการควบคุม (ปัจจุบัน) และผู้รับผิดชอบดำเนินการ ที่เชื่อมโยงกับความเสี่ยงปัจจัย เสี่ยง และสาเหตุเสี่ยง (ระบุเฉพาะมาตรการ และสิ่งที่ได้ดำเนินการอยู่แล้วในปัจจุบันโดยไม่รวมสิ่งที่จะทำในอนาคต)

๓.๒ กำหนดหัวข้อ และเกณฑ์ในการประเมินระดับโอกาสเกิด (Likelihood) และ ระดับผลกระทบ (Impact) ที่เหมาะสมกับความเสี่ยง และระดับที่ยอมรับได้ของหน่วยงาน

๓.๓ ประเมิน ระดับความเสี่ยงที่คงเหลือ (หลังการควบคุมปัจจุบัน)

๓.๔ จัดลำดับ และคัดเลือกความเสี่ยงระดับสูง และสูงมาก เพื่อนำมาบริหารจัดการโดยอาจใช้ วิธีการ/เทคนิค ได้แก่ เกณฑ์การประเมินโอกาสเกิด และผลกระทบ, เกณฑ์การประเมินระดับความเสี่ยง (Risk Rating : Matrix ๕x๕)

๔. การประเมินระดับความเสี่ยง

ในการประเมินระดับความเสี่ยงของหน่วยงาน ใช้เกณฑ์เมตริกซ์แบบ ๕ x ๕ คือ การประเมินระดับ โอกาส เกิด (Likelihood) และระดับ ผลกระทบ (Impact) แบ่งเป็น ๑ ถึง ๕

โดยระดับความเสี่ยง สามารถหาได้จากผลคูณของคะแนนทั้งสองมิติ

$$\text{ระดับความเสี่ยง} = \text{คะแนนประเมินมิติโอกาสเกิด} \times \text{คะแนนประเมินมิติผลกระทบ}$$

ตารางแสดงระดับความเสี่ยง

๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
๔	๘	๑๒	๑๖	๒๐
๓	๖	๙	๑๒	๑๕
๒	๔	๖	๘	๑๐
๑	๒	๓	๔	๕

ระดับ ต่ำ ค่าคะแนนระหว่าง ๑ - ๓
(มาตรการ = ยอมรับได้ ไม่ต้องควบคุม ไม่ต้อง พิจารณาจัดการเพิ่มเติม)

ระดับ ปานกลาง ค่าคะแนนระหว่าง ๔ - ๑๐
(มาตรการ = ยอมรับได้ แต่ต้องควบคุมเพื่อป้องกัน ไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไปยังระดับที่ยอมรับไม่ได้)

ระดับ สูง ค่าคะแนนระหว่าง ๑๒ - ๑๖
(มาตรการ = ไม่สามารถยอมรับได้ ต้องจัดการความ เสี่ยงเพื่อให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้)

ระดับ สูงมาก ค่าคะแนนระหว่าง ๒๐ - ๒๕
(มาตรการ = ไม่สามารถยอมรับได้ จำเป็นต้องเร่ง จัดการความเสี่ยงเพื่อให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ทันที)

๕. เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงทุจริต

การกำหนดหัวข้อในการประเมิน และเกณฑ์ในการประเมินระดับของโอกาสเกิด (Likelihood) และระดับผลกระทบ (Impact) สามารถกำหนดหัวข้อในการประเมิน และเกณฑ์ในการประเมินระดับโอกาสเกิด (Likelihood) และระดับผลกระทบ (Impact) ได้ด้วยตนเอง ที่เหมาะสมกับแต่ละรายการความเสี่ยงที่สำคัญของหน่วยงาน บริบทและระดับที่สามารถยอมรับได้ของหน่วยงาน ซึ่งแต่ละหน่วยงานมีไม่เท่ากัน และไม่จำเป็นต้องมีเกณฑ์ประเมินเหมือนกันทั้งนี้ ได้แสดงการกำหนดหัวข้อ และเกณฑ์ในการประเมินระดับโอกาสเกิด (Likelihood) และระดับผลกระทบ (Impact) ดังตารางเกณฑ์การให้คะแนนความเสี่ยง

ความเสี่ยง	ผลกระทบ (Impact)		โอกาส (Likelihood : L)	
	คะแนน	เกณฑ์	คะแนน	เกณฑ์
ทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ	๕	มีการพาดหัวข่าวทางลบจากสื่อภายในประเทศ และต่างประเทศ	๕	โอกาสเกิดมากกว่า ๙๐% ในช่วงระยะเวลาของงาน
	๔	มีการพาดหัวข่าวทางลบจากสื่อภายในประเทศ มากกว่า ๒ ช่องทาง เกิน ๒ วัน	๔	โอกาสเกิดมากกว่า ๗๐ - ๘๙% ในช่วงระยะเวลาของงาน
	๓	มีการพาดหัวข่าวทางลบจากสื่อภายในประเทศไม่เกิน ๒ วัน	๓	โอกาสเกิดมากกว่า ๔๐ - ๖๙% ในช่วงระยะเวลาของงาน
	๒	มีการพาดหัวข่าวทางลบจากสื่อภายในประเทศอย่างน้อย ๑ วัน	๒	โอกาสเกิดมากกว่า ๒๐ - ๓๙% ในช่วงระยะเวลาของงาน
	๑	มีการเผยแพร่ข่าวทางลบเฉพาะภายในสถาบันฯ	๑	โอกาสเกิดน้อยกว่า ๒๐% ในช่วงระยะเวลาของงาน

๖. การแบ่งประเภทความเสี่ยง¹

๑. ความเสี่ยงด้านยุทธศาสตร์ (Strategic Risk) ครอบคลุมความเสี่ยงอันเนื่องมาจากการดำเนินนโยบาย การกำหนดแผนกลยุทธ์ แผนการดำเนินงาน และการนำไปปฏิบัติที่ไม่เหมาะสมหรือไม่สอดคล้องกับปัจจัยภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก

๒. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน (Operational Risk) ครอบคลุมความเสี่ยงอันเนื่องมาจากการกำกับดูแลกิจการหรือการควบคุม

๓. ความเสี่ยงด้านงบประมาณ การเงินและการเบิกจ่าย (Financial risk) ครอบคลุมความเสี่ยงอันเนื่องมาจากการขาดสภาพคล่อง ความเพียงพอ และความพร้อมของเงินทุนที่จะใช้ในการลงทุน

๔. ความเสี่ยงด้านกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ (Compliance Risk) ครอบคลุมความเสี่ยงอันเนื่องมาจากการดำเนินงานไม่สอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก

¹ The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission, ๒๐๐๔

๗. การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริตของสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) ได้ขับเคลื่อนให้หน่วยงานภาครัฐ มีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งทางสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) เป็นหนึ่งหน่วยงานที่มีกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง และได้มีกระบวนการในการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตผ่านคณะทำงานความเสี่ยงและควบคุมภายใน คณะอนุกรรมการบริหารความเสี่ยง และคณะกรรมการสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ ซึ่งในปีงบประมาณ ๒๕๖๕ มีความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตจำนวน ๓ ความเสี่ยง คือ ๑) ความเสี่ยงด้านการอนุมัติอนุญาตตาม พ.ร.บ. อำนาจความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ๒) ความเสี่ยงการใช้อำนาจ และตำแหน่งหน้าที่ และ ๓) ความเสี่ยงการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ ซึ่งทางสถาบันฯ ได้ดำเนินการบริหารความเสี่ยง การควบคุมและกำกับดูแลความเสี่ยง เพื่อป้องกันการทุจริตที่อาจเกิดขึ้น

ตามที่ สำนักงาน ป.ป.ท. ได้กำหนดให้องค์การมหาชนประเมินความเสี่ยงทุจริตจากโครงการที่มีวงเงินงบประมาณสูงที่สุด จำนวน ๑ โครงการ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ของสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) ได้ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงจาก “โครงการพัฒนาองค์กรที่มีหน้าที่รับรองสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพเข้าสู่มาตรฐานสากล (ISO/IEC ๑๗๐๒๔)” ซึ่งเป็นโครงการที่มีวงเงินสูงสุด ซึ่งผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงมีดังนี้

ตารางที่ ๑ การประเมินความเสี่ยงทุจริต

ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระบุประเด็นความเสี่ยง	Risk Score (L x I)		
			Likelihood	Impact	Risk Score
๑	การทุจริตเรื่องงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ	เจ้าหน้าที่ภายในสถาบันมีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้รับจ้างกรณีจัดซื้อจัดจ้างที่ปรึกษาหรือการการซื้อจ้างทั่วไป	๑	๑	๑
๑.๑	ขั้นตอนการจัดทำ TOR	คณะกรรมการจัดทำ TOR เอื้อประโยชน์ต่อหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง	๑	๑	๑
๑.๒	ขั้นตอนการกำหนดราคากลาง	คณะกรรมการกำหนดราคากลางไม่เป็นไปตามราคากลางของสถาบันฯ หรือกรมบัญชีกลาง	๑	๑	๑
๑.๓	ขั้นตอนการตรวจรับการจ้าง	คณะกรรมการตรวจรับการจ้างการใช้ระยะเวลาการตรวจรับการจ้างนานกว่า ๓๐ วัน เพื่อเรียปรับค่าตอบแทนต่าง ๆ	๑	๑	๑

ตารางที่ ๒ แผนการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

กระบวนการ/โครงการ โครงการพัฒนาองค์กรที่มีหน้าที่รับรองสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพเข้าสู่ มาตรฐานสากล (ISO/IEC ๑๗๐๒๔) หน่วยงาน สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)		
ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน/ ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต
๑	การทุจริตเรื่องงบประมาณและ การบริหารจัดการทรัพยากร ภาครัฐ -เจ้าหน้าที่ภายในสถาบันมีส่วน ได้ส่วนเสียกับผู้รับจ้างกรณี จัดซื้อจัดจ้างที่ปรึกษาหรือการ การซื้อจ้างทั่วไป	๑. มีการประกาศขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง ที่ชัดเจน ๒. มีมาตรการเสริมสร้างวัฒนธรรมการไม่รับสินบนและไม่ เรียกร้องผลประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของโครงการที่ทำการ ประเมินความเสี่ยงการทุจริต ๓. มีการสำรวจความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยบุคคล จากภายนอก
๑.๑	ขั้นตอนการจัดทำ TOR -คณะกรรมการจัดทำ TOR เอื้อประโยชน์ต่อหน่วยงานใด หน่วยงานหนึ่ง	๑. การประกาศ TOR ในเว็บไซต์สถาบัน ๒. การกำหนดผู้จัดทำขอบเขตงานที่ชัดเจน
๑.๒	ขั้นตอนการการกำหนดราคา กลาง -คณะกรรมการกำหนดราคา กลางไม่เป็นไปตามราคากลาง ของสถาบันฯ หรือ กรมบัญชีกลาง	๑.การกำหนดให้ระบุที่มาของราคากลางในแบบฟอร์มตาราง แสดงวงเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรรและรายละเอียดค่าใช้จ่าย ในการจ้างที่ปรึกษา ถึงที่มาของราคากลาง ๒. การเผยแพร่ราคากลางบนเว็บไซต์สถาบัน
๑.๓	ขั้นตอนการตรวจรับการจ้าง -คณะกรรมการตรวจรับการ จ้างการใช้ระยะเวลาการตรวจ รับการจ้างนานกว่า ๓๐ วัน เพื่อเปรียบรับค่าตอบแทนต่าง ๆ	กำหนดระยะเวลาการตรวจรับการจ้างไม่เกิน ๓๐ วัน

ตารางที่ ๓ รายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

<p>แบบสรุปรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕</p> <p>สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)</p> <p>รอบที่ ๑ แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต</p> <p>จำนวนรวม ๑ หน่วยงาน</p>			
ชื่อหน่วยงาน สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)			
<p>ด้านที่ ๑ การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ</p> <p>๑.ชื่อกระบวนการ การจัดซื้อจัดจ้าง</p> <p>๒.รวมระยะเวลาดำเนินการตามคู่มือประชาชน. ๑ ปี</p>			
<p>ด้านที่ ๒ การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่</p> <p>๑.ชื่องานตามภารกิจ การจัดซื้อจัดจ้าง</p>			
<p>ด้านที่ ๓ โครงการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕</p> <p>๑.ชื่อโครงการ. โครงการพัฒนาองค์กรที่มีหน้าที่รับรองสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพเข้าสู่มาตรฐานสากล (ISO/IEC ๑๗๐๒๔)</p> <p>๒.งบประมาณ ๕,๘๑๘,๕๐๐ บาท วิธีจัดซื้อจัดจ้าง โดยวิธีเฉพาะเจาะจง ระยะเวลาดำเนินการ ๑ ปี</p> <p>☒ เงินงบประมาณ ☐ เงินนอกงบประมาณ</p> <p>๓. ส่วนราชการที่ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง. สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)</p> <p>๔. ส่งรายละเอียดประมาณการงบประมาณโครงการในรูปแบบไฟล์ MS World หรือไฟล์ MS Excel</p> <p>☒ ส่งพร้อมรายงานรอบที่ ๑ ☐ ไม่ได้ส่ง เหตุผล.....</p>			
ที่	ขั้นตอนที่มีความเสี่ยงและรายละเอียดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยงทุจริต	รายละเอียดมาตรการควบคุมความเสี่ยงทุจริต
๑	การทุจริตเรื่องงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ -เจ้าหน้าที่ภายในสถาบันมีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้รับจ้างกรณีจัดซื้อจัดจ้างที่ปรึกษาหรือการการซื้อจ้างทั่วไป	๑	<p>๑. มีการประกาศขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง ที่ชัดเจน</p> <p>๒. มีมาตรการเสริมสร้างวัฒนธรรมการไม่รับสินบนและไม่เรียกร้องผลประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของโครงการที่ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต</p> <p>๓. มีการสำรวจความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยบุคคลจากภายนอก</p>

ตารางที่ ๓ (ต่อ)

ที่	ขั้นตอนที่มีความเสี่ยงและรายละเอียดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยงทุจริต	รายละเอียดมาตรการควบคุมความเสี่ยงทุจริต
๑.๑	ขั้นตอนการจัดทำ TOR -คณะกรรมการจัดทำ TOR เอื้อประโยชน์ต่อหน่วยงานใด หน่วยงานหนึ่ง	๑	๑. การประกาศ TOR ในเว็บไซต์สถาบัน ๒. การกำหนดผู้จัดทำขอบเขตงานที่ชัดเจน
๑.๒	ขั้นตอนการการกำหนดราคากลาง -คณะกรรมการกำหนดราคากลางไม่เป็นไปตามราคากลางของสถาบันฯ หรือ กรมบัญชีกลาง	๑	๑.การกำหนดให้ระบุที่มาของราคากลางในแบบฟอร์ม ตารางแสดงวงเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรรและ รายละเอียดค่าใช้จ่ายในการจ้างที่ปรึกษา ถึงที่มาของ ราคากลาง ๒. การเผยแพร่ราคากลางบนเว็บไซต์สถาบัน
๑.๓	ขั้นตอนการตรวจรับการจ้าง -คณะกรรมการตรวจรับการ จ้างการใช้ระยะเวลาการตรวจ รับการจ้างนานกว่า ๓๐ วัน เพื่อเรียบบริษัทตอบแทนต่าง ๆ	๑	กำหนดระยะเวลาการตรวจรับการจ้างไม่เกิน ๓๐ วัน

ตารางที่ ๔ แบบแสดงรายละเอียดประมาณการงบประมาณโครงการจัดซื้อจัดจ้าง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

<p>แบบแสดงรายละเอียดประมาณการงบประมาณโครงการจัดซื้อจัดจ้าง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ หน่วยงาน สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) ส่วนราชการที่ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง สำนักพัฒนานวัตกรรมการผลิตคุณวุฒิวิชาชีพ</p>				
<p>โครงการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ชื่อโครงการ โครงการพัฒนาองค์กรที่มีหน้าที่รับรองสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพเข้าสู่มาตรฐานสากล (ISO/IEC ๑๗๐๒๔) ๒.งบประมาณ ๕,๘๑๘,๕๐๐ บาท วิธีจัดซื้อจัดจ้าง โดยวิธีเฉพาะเจาะจง ระยะเวลาดำเนินการ ๑ ปี ☒ เงินงบประมาณ ☐ เงินนอกงบประมาณ ส่วนราชการที่ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง. (กรณีงบประมาณจังหวัด/กลุ่มจังหวัด) ☐ เข้าร่วมโครงการ IP ☒ มีแผนเข้าร่วมโครงการ IP ☐ เข้าร่วมโครงการ CoST ☐ มีแผนเข้าร่วมโครงการ CoST</p>				
ที่	รายการ	รายละเอียด	ประมาณการงบประมาณ	รวมงบประมาณ
๑	โครงการพัฒนาองค์กรที่มีหน้าที่รับรองสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพเข้าสู่มาตรฐานสากล (ISO/IEC ๑๗๐๒๔)	การจ้างที่ปรึกษาที่มีความเชี่ยวชาญเรื่องมาตรฐานสากล ISO/IEC ๑๗๐๒๔ เพื่อดำเนินการอบรมให้ความรู้ และเป็นที่ปรึกษาในการพัฒนาองค์กรที่มีหน้าที่รับรองฯ เข้าสู่มาตรฐาน ISO/IEC ๑๗๐๒๔	๕,๘๑๘,๕๐๐	๕,๘๑๘,๕๐๐